

**Legatio Marchionis Lavardini Romam, Ejusquè Cum
Romano Pontifice Innocentio Undecimo Dissidium**

Sfondrati, Celestino

[S.l.], 1688

11. An Lavardinus sine debita forma Excommunicationi subjectus fuerit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62944](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62944)

Lavardini exceptio promulgationem
causantis, nemo non videt. Prohibent
Romana Diplomata Galliæ inferri, pro-
hibent recipi; & postea causantur, non
esse recepta, non esse vulgata, non esse
nota, hoc nimirum Carolus Magnus vo-
luit, hoc Ludovici, hoc Bernardus, hoc
ipsi Episcopi jurârunt, cum Sacramento
polliciti sunt: *Totis viribus Apostolicas
mandata recipere, & quàm diligentissimè
exequi.* Quamquam frustrâ consumor-
rebus probandis tam claris, tamq; indu-
bitatis, quæq; jam dudum ipsi Lavardino
perspecta sunt viro tantâ rerum experi-
entiâ claro: sed maluit aliquid dicere,
quodcunque illud esset, quàm seipsum si-
lentio damnare more Athletarum etiam
in casu luctantium; idque præclare qui-
dem, si lusus, non res seria ageretur; au-
lucta cum alio adversario, quàm cum ve-
ritate & justitia esset.

XI. *Sextò, addit Anonymus: (a) Lavardinum sine forma, sine causa, sine ra-
tione, non auditum, non defensum, Romæ
pro Excommunicato declaratum esse.*

(a) *Fol. 3.*

B. Gal.

R. Gallis nihil videtur, quidquid Lavardinus Romæ deliquit; at aliud non tantum Pontificis Romani, sed etiam totius Europæ judicium est. Si ergo causa quaeritur, ob quam excommunicari meruit, dico non unam, sed plures, imò gravissimas fuisse; videlicet, quòd contra Pontificis Bullam sub pœna excommunicationis latae sententiæ, ipsoq; facto incurrendæ, jus Asyli, & Quarteriorum, ut vocant, usurpaverit; quòd non minimam urbis Romanæ partem armis occupaverit, armisq; retinuerit: quòd contra omne jus Gentium non Legati, sed hostis & bellatoris more urbem invecus sit, Principe coram, ac magno publicæ quietis periculo: quòd Palatio & vicinæ regioni excubias, circitores, armatosque cum tessera militari circumfuderit, id quod nullibi terrarum, & à nullo Legatorum hætenus factum, solique Principi licet: quòd Julii III. Pii IV. Gregorii XIII. aliorumque pontificum Bullis crimine læsæ Majestatis se obstrinxerit: quòd publicanos & principis vectigalia non

non

Principis Vectigalia non paucis millibus fraudaverit, solvique prohibuerit. Præsertim verò quòd ingenti urbis offensione ac Religionis contemptu sacra profanaverit, idquè tanto fastu tantaq; ostentatione ac derisu supremæ in rebus Ecclesiasticis Pontificum auctoritatis, ut post Attilæ & Alarici ætatem, aut saltem post irruptionem Borbonij nihil simile Roma conspexerit, fueritq; periculum tam perverso exemplo totam urbem, Italiamquè corrumpi. Hoc nulla ætas Lavardino ignoscet; quidquid enim litis cum Pontifice fuerit, non ideò Religio in discrimen vocari, ludibrioq; infidelium exponi debuit. Hæc ergo tam multa & magna, cùm Lavardinus deliquerit, innocenti tamen, & admirantissimis quærit: *Quam ob causam Pontificis indignationem meruerit?* Planè si non dico omnia, sed vel minimum eorum, quæ Romæ peracta sunt, Parisiis ab aliquo Legatorum contigissent, num illum vel momento Rex ferret? Enim verò nunquam Lavardinus præpotentium reorum

reorum

mors

more causam & delictum fatebitur; sed hoc nihil morari Pontificem debuit: iusta enim, an iniusta sit causa, ob quam anathemate punitus est, non Lavardini, sed Orbis terrarum, aliorumq; Regnantium exemplo (qui Asylo cessere) ac praesertim Pontificis iudicio decidendum fuit, qui more aliorum Principum, rerum, urbiumq; suarum solus Iudex & moderator est; tam enim Pontifex Dominus Romae est, quam Rex Parisiis. Si ergo nullius Principis Legatum eâ ratione Parisiis Rex pateretur, quâ Lavardinus uti voluit Romae, nec suarum Legum causas ab aliis, quam à se uno examinari ferret, quid tandem deliquit Innocentius, quidve commisit iniusti, si id Romae fecit, quod Rex Parisiis fecisset?

At excommunicare non debuit?

At mutò minus debuit Lavardinus excommunicationem provocare, imò extorquere. Repetantur enim memoria, quae Romae peracta sunt, & nemo inficias iverit, ex industria & velut studiosè

studiosè à Gallis curatum esse, ut invito ac tergiversante Pontifice censuras exprimerent. Quæ enim necessitas fuerat, cum constaret de pontificis voluntate, aliorumquè Regum exemplo Aſylo abstinentium, Legatum mittendi (nam Gallicis negotiis Estreus Cardinalis sufficere poterat, imò abundare) urbemq; armis non militariter tantùm, sed hostiliter etiam implendi? nam quòd nec pugna, nec cædes contigerint, non humanitas invadentium, sed modestia pontificis fuit arma prohibentis.

Rursus quid oportebat Lavardinum nocte Nativitati Salvatoris sacrâ tantâ cum pompa, cultuq; ac apparatu insultantis in Ecclesia comparere, sacrisq; palam defungi, quæ non ignorabat sibi à pontifice interdicta? Si tanta, ut inquiunt, pacis cupido, cur non expectatum? cur Legatio non aliquamdiu dilata, dum mitescerent animi, dumq; tempus remedia suggereret, aut saltem dum finis Turcico bello imponeretur, quod planè Galli prævidebant ingenti cum damno Religio-

gionis Christianæ abruptum iri, si pergerent, pontificem, Italiamq; turbare. Unde multorum sententia fuit, studiosè à Gallis hanc occasionem captatam esse, ut bello Italiæ illato, aut saltem belli periculo, Italiæ Germaniæq; principes, ac ipsum Imperatorem à Turcis averterent, cogerentq; finem victoriis ponere, ac Imperio Ottomannico jam cadenti requiem, pacemq; concederent, idquè non tam Barbari amore (quod nefas de Christianissimo Rege cogitare) quàm metu Austriacæ potentia tot victoriis, tot provinciis auctæ. Sed absit à me credi tam aliena à pietate & magnitudine Ludovici Regis, cui nulla major cura, quàm Religionis, quique alienis damnis non eget, ut crescat, viribus ac potentiâ sua tutus. Illud verum est, & negari non potest, multò gloriosius, utiliusquè Regiam indignationem in Barbaros Turcasquè, quàm in pontificem conversum iri, cum causæ & injuriæ non desint longè atrociores. Nota sunt, quæ Gallico Oratori Constantinopoli evenère, quando tam indignè

indignè

indignè à Turcici Imperii Ministris habitus est, ejectusquè aulâ, mancipii more, & tamen quàm clementer à Gallis dissimulatum? Idem ergo sperari pro Pontifice poterat, præsertim cùm nihil tale Lavardino contigerit, & saltem Innocentii ætas, merita, sanctitas, curæquè delendis Ottomannis tam feliciter impensæ veniam, aut saltem moras aliquas mererentur. Petimus pro Innocentio, quod Turcis spontè concessum.

Quod verò dicitur: *Pro re merè temporali, qualis est immunitas à Gallis prætensa, non debuisse Lavardinum excommunicari.* Facile ignosci potest Advocato Lavardini, quippe sacrorum Canonum, Ecclesiasticæ disciplinæ, & idiomatis, quo sancti Patres ab initio florentis Ecclesiæ semper usi sunt, ignaro; isti enim semel Ecclesiæ, Deoque donata non pro rebus merè temporalibus, sed pro rebus sacris, ac Christi patrimonio habuerê, & ideò istorum usurpatio etiam in ipsa Gallicana Ecclesia pro sacrilegio semper habita est, abstineoquè exemplis, utpotè
in

in re clara, ac in omnibus sæculis nota. Planè hanc Theologiam ignorârunt antiquæ Ecclesiæ Patres, quando in causis etiam temporalibus non Reges tantùm, sed Orbis totius Imperatores anathemate perstrinxerunt. Sic Ambrosius Theodosium ob cladem Theſſalonicensem. Sic Stephanus VI. Carolum Magnum, si nuptias cum Longobarda junxisset Desiderij filia. Sic Basileense, & Constantiense Concilia toties à Gallis laudata, & Gallicis Præsulibus plena in causis merè temporalib⁹ Principes excommunicant, ut videre est sessionibus 20. 31. 37. & ultimâ. Atque ne Galliis, & argumento, de quo agitur, exeam⁹, placeat ea tantùm audire, quæ Parisiensis & Turonensis Conciliorum Patres in hac causa decreverunt. (a) *Placet, inquit Parisienses, ac omnibus convenit, ut quicumq³ res Ecclesiæ injustè possidens præsumpserit retinere, ab omnibus Ecclesiis segregatus, à sancta Cõmunionem habeat.*

(a) *Concil. Paris. I. cap. 1. & c. 2.*
Anno 570.

habeatur extraneus, neq; aliud mereatur
 remedium, nisi culpam propriam verum
 emendatione purgaverit. Indignè enim
 ad altare Domini properare permittitur
 qui res Ecclesiasticas audet rapere, & in-
 justè possidere. Et infra: Perpetuo ana-
 themate feriatur, qui res Ecclesie confisca-
 re, aut conterere, aut pervadere presumpse-
 rit. Nota sanctissimos, præcipuâque do-
 ctrinâ huic Concilio interfuisse, quorum
 princeps S. Germanus Episcopus Parisien-
 sis. Patres Concilij Turonensis II. (a)
 Inviolabiliter servandum censemus, ut qui-
 cunque tam Ecclesie, quàm Episcopi res pro-
 prias pervadere, competere, vel confiscare
 presumpserit, & pertinaciter in pervasione
 perstiterit, ut verè sit super eum maledictio
 qua super Judam venerit, ut non solum ex-
 communicatus, sed etiam anathema moriatur,
 & cœlesti gladio fediatur. En senten-
 tiam Gallicanæ Ecclesie, tunc videlicet
 temporis, cum doctrinâ & sanctitate flo-
 rebat, ac cum omni adulatione ac ambi-
 tu procul, veritati, non gratiæ scribebat.

(a) Concil. Turon. c. 24. Anno 570.

Scio omissis infinitis aliis hæc duo testi-
monia sufficere, si tam facilè Gallia per-
suaderi posset, quàm facilè convinci; sed
illud molestum est, quòd ratione supe-
rati ad potentiam, viresquè appellant:
nec istis opponi aliud potest, quàm Di-
vina protectio, omni tandem humanâ
superior; hîc Innocentius acquiescit, pa-
ratus experiri, quidquid aut Gallo, aut
Deo placuerit; nec enim Innocentij cau-
sa, sed Dei agitur; vincet aut cadet, ut-
cunque Cœlo videbitur.

At citari, moneri, audiriq; prius debuit.

Non ignorat Roma, quid in hujus-
modi causis fieri, omittivè oporteat;
planè infelix sit & rudis, si Ecclesiasticos
ritus, formasquè Censurarum discere à
Regibus, militibus & Advocatis debeat.
Neminem prius fidelium communione
arcendum esse, quàm monitus, auditusq;
sit, res est certa, ac millies in sacris Cano-
nibus repetita, ac præsertim in Parisiensi
& Turonensi synodis, quas paulò antè
citavimus. Sed æquè certum est, quoties
Censuræ non ab homine, sed à jure & Le-

ge feruntur, nullâ aliâ monitione opus esse, cum satis ac semper ipsa lex moneat; in notoriis quoquè, & quæ nullâ tergiversatione celari, negativè possint, non oportet, ut monitio aut citatio declarationem præcedat. Præsertim, cum Excommunicatio non est comminatoria, sed latæ sententiæ; & non in genere tantum, sed in particulari casu, & contra particularem personam inflictâ. Consilium quoquè Lateranense, & ipsa Conventio, seu Concordatum, inter Pontificem Leonem X. Regemq; Galliæ Franciscum I. clarè disponunt, cum de Excommunicatione ita constat, ut ea nullâ tergiversatione celari possit, sine alia denuntiatione pro Excommunicato habendum, vitandumquè esse. Hoc cum Collegium Ecclesiæ S. Ludovici non observaverit, meritò interdicto supponi debuit, & simul Lavardinus pro Excommunicato declarari. Hæc sunt comperta & millies nota, nec à Lavardini Theologis ignorari poterant, sed oportuit aliquid dici, quodcunquè illud esset, ne

ne viderentur culpam silentio fateri. Notum erat Lavardinum Romam intrasse, notum quoque armatis, excubiisque Palatium ejusque regionem obsedisse, ne Justitiæ Ministris pateret, notum quoque natalitiâ Christi nocte sacris Mysteriis procuratum esse; quid ergo in re tam clara, tamque indubitata, totaq; Româ inspectante facta, citari illum, interrogariquè oportuit?

XII. *Septimò, (a) pergit Anonymus dicere: Honores, quibus in Ecclesia S. Ludovici Lavardinus affectus est, dignitari Gallici Oratoris annexos esse, quippe Gallici Regis Majestatem representantis; non ergo aut à Pontifice, aut ab Ecclesia pendere, neque hanc ob causam potuisse à Romano Pontifice Lavardinum excommunicari, aut Ecclesia S. Ludovici interdicto supponi.*

R. Utinam Lavardini Satellites & Advocati de armis potius & castris, quàm de excommunicatione & Interdictis loquerentur, quæ non intelligunt. Nec enim Ecclesia S. Ludovici interdicto subjecta est, quòd ejus Ecclesiæ

(a) Fol. 3.

F 3

Sa-